

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative
(privind administrarea proprietății publice) (nr. unic 240/MDED/2026)

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (privind administrarea proprietății publice) a fost elaborat de Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării. La elaborarea proiectului au participat, prin propuneri și consultări, Agenția Proprietății Publice și Ministerul Finanțelor.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Proiectul de lege a fost elaborat în vederea realizării pct. 2.3.3 din Planul de acțiuni pentru realizarea Programului privind administrarea proprietății publice de stat pentru anii 2024-2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 742/2024, aferent obiectivului specific 2.3 „Eficientizarea administrării corporative a întreprinderilor cu capital de stat”.

Proiectul contribuie, de asemenea, la realizarea Agendei de reforme aferente Planului de creștere al Republicii Moldova pentru perioada 2025-2027, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 260/2025, Pilonul III „Guvernanța economică”, Reforma 3.8.24 „Asigurarea sustenabilității și viabilității financiare a sectorului întreprinderilor de stat”, precum și a obiectivelor Strategiei cu privire la administrarea proprietății de stat în domeniul întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat pentru anii 2023-2030, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 911/2022.

La fundamentarea soluțiilor au fost avute în vedere constatările și recomandările Curții de Conturi cuprinse în Raportul auditului performanței „Asigură statul, prin intermediul persoanelor desemnate, o administrare performantă a întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital majoritar de stat, în concordanță cu principiile de guvernanță corporativă?”, aprobat prin Hotărârea Curții de Conturi nr. 76 din 23 octombrie 2025, precum și orientările relevante din Liniile directoare ale OCDE privind guvernanța corporativă a întreprinderilor de stat, ediția 2024.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Cadrul juridic aplicabil administrării întreprinderilor de stat și municipale și exercitării drepturilor aferente participațiilor publice este dispersat în Legea nr. 121/2007 privind administrarea și deținutizarea proprietății publice, Legea nr. 246/2017 cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală, Legea nr. 1134/1997 privind societățile pe acțiuni, Legea nr. 135/2007 privind societățile cu răspundere limitată și în actele normative subordonate. Reglementările existente nu consacră un set unic de standarde minime aplicabile tuturor formelor de organizare în care statul sau unitățile administrativ-teritoriale dețin participații.

Aplicarea cadrului normativ a evidențiat diferențe și lacune privind delimitarea funcției de proprietar de funcțiile de elaborare a politicilor, reglementare și supraveghere, autonomia organelor de conducere, selectarea și independența membrilor consiliilor, evaluarea performanței, remunerarea, transparența și răspunderea. În lipsa unor reguli comune, cerințele diferă în funcție de forma juridică a entității, iar responsabilitățile fondatorului, consiliului și organului executiv se suprapun sau nu sunt suficient delimitate.

Curtea de Conturi a constatat, prin auditul aprobat prin Hotărârea nr. 76/2025, deficiențe sistemice în guvernanta entităților economice cu capital de stat, inclusiv lipsa unui cadru coerent de control și monitorizare. Constatările confirmă necesitatea profesionalizării funcției de proprietar, a selectării pe bază de merit, a stabilirii unor indicatori verificabili și a întăririi mecanismelor de audit, raportare și urmărire a recomandărilor.

Principalele probleme care impun intervenția normativă sunt:

- lipsa unor principii și standarde minime unitare de guvernanta corporativă pentru întreprinderile de stat, întreprinderile municipale și societățile comerciale cu capital public;
- componența neuniformă a consiliilor, participarea insuficientă a membrilor independenți și lipsa unor criterii complete de independență, verificare periodică și completare a locurilor vacante;
- proceduri de selectare care nu sunt reglementate uniform prin cerințe de merit, integritate, competență și transparență, precum și cumularea unui număr excesiv de mandate;
- suprapuneri de competențe între fondator, consiliu și administrator și implicarea proprietarului public în decizii operaționale care ar trebui asumate de organele întreprinderii sau societății;
- lipsa unei delimitări clare între obiectivele și indicatorii entității, ai consiliului și ai organului executiv, precum și corelarea insuficientă a componentei variabile a remunerației cu rezultatele evaluate;
- reglementarea incompletă a contractului de management, a procedurii de selectare a administratorului și a duratei exercitării interimatului;
- cerințe de transparență și raportare dispersate, lipsa unei structuri minime comune a raportului anual și mecanisme insuficiente pentru monitorizarea implementării recomandărilor entității de audit;
- reglementarea neuniformă a raporturilor dintre comisia de cenzori, ca organ de control, și comitetul de audit, ca structură specializată a consiliului, inclusiv în cazul entităților de interes public;
- deținerea indirectă de acțiuni sau părți sociale de către instituții publice, întreprinderi de stat ori municipale și alte entități cu capital public, situație care poate dilua responsabilitatea proprietarului și îngreuna monitorizarea participărilor;

- lipsa unei proceduri legale exprese pentru transmiterea gratuită a bunurilor proprietate publică în posesie și folosință între autorități publice neafiliate în raporturi de subordonare, fără transmiterea dreptului de administrare;
- necesitatea delimitării competențelor privind valorificarea activelor neutilizate și actualizării mecanismului de stabilire a plății pentru folosirea terenurilor proprietate publică, astfel încât aceasta să se raporteze la evaluare și la un prag minim de referință;
- necesitatea corelării condițiilor de participare la privatizare cu mecanismul de examinare a investițiilor de importanță pentru securitatea statului.

În lipsa intervenției, fragmentarea normativă, responsabilitățile neclare și mecanismele insuficiente de monitorizare ar continua să afecteze calitatea deciziilor, protejarea patrimoniului public, performanța financiară și nefinanciară a entităților și încrederea publicului în modul de exercitare a funcției de proprietar.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Obiectivul general al proiectului constă în instituirea unui cadru coerent, profesionist și transparent pentru exercitarea funcției de proprietar public și pentru guvernanța întreprinderilor de stat, întreprinderilor municipale și societăților comerciale cu capital public, concomitent cu eficientizarea administrării unor categorii de bunuri proprietate publică.

1. Instituirea standardelor comune de guvernanță corporativă. Legea nr. 121/2007 se completează cu un capitol distinct, aplicabil întreprinderilor de stat, întreprinderilor municipale și societăților comerciale cu capital public. Sunt definite noțiunile de societate comercială cu capital public și societate aflată sub control public, iar aplicarea standardelor se întemeiază pe proporționalitate, tratamentul echitabil al acționarilor sau asociaților și autonomia organelor de conducere.

Noul capitol consacră exercitarea profesionistă și responsabilă a funcției de proprietar, separarea acesteia de funcțiile de elaborare a politicilor, reglementare și supraveghere, neimplicarea proprietarului public în activitatea operațională curentă, selectarea pe bază de merit și integritate, prevenirea conflictelor de interese, transparența, orientarea spre performanță și utilizarea eficientă a patrimoniului public.

Autoritatea care exercită funcția de proprietar va stabili și publica obiectivele proprietății publice și așteptările față de entitate, va exercita drepturile corporative, va stabili și evalua indicatorii consiliului și va monitoriza performanța fără a substitui consiliul sau organul executiv. Comunicarea cu entitatea se va realiza, de regulă, prin președintele consiliului și va fi documentată.

Pentru organele de conducere și control sunt consacrate obligațiile de bună-credință, loialitate, prudență și diligență, exercitarea mandatului în interesul întreprinderii sau societății și delimitarea atribuțiilor între proprietar, consiliu, organul executiv și comisia de cenzori. Sunt prevăzute, de asemenea, mecanisme de control intern,

administrare a riscurilor și audit, iar selectarea membrilor va avea la bază profilul funcției și matricea de competențe a consiliului.

2. Profesionalizarea componenței consiliilor și consolidarea independenței.

Componența consiliului va fi stabilită între 3 și 5 membri, în funcție de dimensiunea, complexitatea, domeniul de activitate, profilul de risc și necesarul de competențe. În componența consiliilor pot fi incluși membri independenți selectați potrivit regulamentului aprobat de Guvern, iar în întreprinderile și societățile nepasibile privatizării membrii independenți vor reprezenta cel puțin o treime din numărul total al membrilor. Numărul membrilor comisiei de cenzori nu va putea depăși trei persoane.

Proiectul limitează cumularea mandatelor la cel mult trei consilii și/sau comisii de cenzori, prevede că reprezentanții autorităților publice nu pot constitui, cumulativ, majoritatea consiliului și instituie o procedură transparentă, competitivă și bazată pe merit pentru selectarea candidaților. Persoanele care exercită o funcție de demnitate publică, o funcție publică sau un mandat public efectiv nu pot avea calitatea de membru independent.

Sunt prevăzute criterii detaliate de independență, inclusiv incompatibilități legate de funcții publice, raporturi de muncă, relații profesionale sau comerciale semnificative, interese patrimoniale, rudenie și conflicte de interese. Independența se verifică la selectare, la numire și anual. Dacă ponderea membrilor independenți scade sub nivelul legal, procedura de selectare se inițiază în 30 de zile, iar componența consiliului se restabilește în 90 de zile.

3. Stabilirea și evaluarea performanței. Pentru entitate, consiliu și organul executiv vor fi stabiliți separat indicatori financiari și nefinanciari, măsurabili și adaptați domeniului, dimensiunii și complexității activității. Indicatorii se stabilesc înainte de perioada evaluată. Proprietarul public evaluează consiliul, iar consiliul evaluează organul executiv. Rezultatele evaluării se iau în considerare la reînnoirea sau încetarea mandatului și la acordarea componente variabile a remunerației.

4. Politica de remunerare. Guvernul va aproba cadrul general de remunerare a membrilor consiliilor și ai comisiilor de cenzori. Remunerarea va fi obiectivă, transparentă, nediscriminatorie și proporțională cu atribuțiile, răspunderea, timpul necesar, complexitatea, situația economico-financiară și performanța. Componenta variabilă se va acorda numai în baza evaluării și proporțional cu realizarea indicatorilor stabiliți în prealabil.

5. Transparența și raportarea. Raportul anual de activitate va fi publicat pe pagina web a entității și pe pagina autorității care exercită funcția de proprietar în termen de o lună de la aprobare, dar nu mai târziu de șase luni de la încheierea exercițiului financiar. Raportul va cuprinde informații despre structura proprietății și obiectivele proprietății publice, componența organelor de conducere și control, personal și salariul mediu, indicatorii de performanță, politica de remunerare și remunerațiile acordate, tranzacțiile cu părți afiliate și conflictele de interese, riscuri, audit și gradul

de respectare a cerințelor de guvernanță. Informațiile protejate de lege vor putea fi omise numai în măsura strict necesară și cu indicarea temeiului juridic.

6. Corelarea legislației aplicabile societăților comerciale. În Legea nr. 1134/1997 și Legea nr. 135/2007 se introduc trimiteri la standardele prevăzute de Legea nr. 121/2007 privind componența consiliului, proporția și condițiile de independență și procedura de selectare. Se clarifică numărul minim al membrilor consiliului societății pe acțiuni, inclusiv pentru societățile cu peste 100 de acționari, competența privind confirmarea entității de audit și stabilirea onorariului în societățile cu capital integral sau majoritar public, examinarea raportului entității de audit și completarea locurilor vacante în comisia de cenzori.

Comisia de cenzori este consacrată ca organ de control al societății. Referințele la comitetul de audit ca organ statutar paralel sunt eliminate, iar consiliul societății va putea constitui, din rândul membrilor săi, comitete specializate de audit, nominalizare și remunerare. În societățile de interes public, constituirea comitetului de audit va fi obligatorie, potrivit Legii nr. 271/2017 privind auditul situațiilor financiare, care actualmente este în proces de avizare (nr. unic 802/MF/2026) care transpune Directiva 2006/43/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 17 mai 2006 privind auditul legal al conturilor anuale și al conturilor consolidate, de modificare a Directivelor 78/660/CEE și 83/349/CEE ale Consiliului și de abrogare a Directivei 84/253/CEE a Consiliului (CELEX: 32006L0043).

Totodată, se uniformizează terminologia referitoare la sumele destinate formării capitalului de rezervă în Legea nr. 1134/1997, Legea nr. 135/2007 și Legea nr. 246/2017.

7. Clarificarea funcției de proprietar și a regimului participațiilor. Instituțiile publice, întreprinderile de stat și societățile comerciale cu capital integral public nu vor putea dobândi sau deține acțiuni ori părți sociale, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege. Interdicția este reluată pentru întreprinderile de stat și municipale în Legea nr. 246/2017. Dispozițiile tranzitorii prevăd că instituțiile publice și întreprinderile de stat sau municipale, precum și societățile pe acțiuni cu capital integral public vor transmite, în termen de trei luni, participațiile deținute la data intrării în vigoare a legii către Agenția Proprietății Publice sau, după caz, către autoritățile publice locale.

Se ajustează competențele Guvernului și ale Agenției Proprietății Publice în administrarea proprietății publice, inclusiv prin excluderea din competența Guvernului a transmiterii întreprinderilor de stat în administrarea autorităților administrației publice centrale și prin precizarea participării Agenției la elaborarea documentelor relevante.

8. Transmiterea bunurilor în posesie și folosință între autorități publice. Legea nr. 121/2007 se completează cu o procedură aplicabilă autorităților publice neafiliate în raporturi de subordonare. Transmiterea gratuită se va efectua, fără schimbarea titularului dreptului de administrare, în baza solicitării motivate, a acordului părților, a unui contract administrativ și a unui act de predare-primire. Proiectul stabilește conținutul minim al contractului, obligațiile privind destinația, integritatea, evidența

și întreținerea bunurilor, interdicția transmiterii către terți și condițiile de restituire. Guvernul va aproba procedura detaliată.

9. Valorificarea activelor neutilizate și folosirea terenurilor publice.

Competențele fondatorului, consiliului de administrație și administratorului sunt delimitate în funcție de natura bunului, suprafață și ponderea valorică în totalul activelor. Fondatorul își va exprima acordul pentru operațiunile cu părți componente ale bunurilor imobile și pentru operațiunile care depășesc pragurile stabilite, iar consiliul va decide asupra celorlalte operațiuni și va asigura obținerea acordului fondatorului atunci când legea îl impune.

Plata pentru folosirea terenurilor proprietate publică va fi stabilită în baza unui raport de evaluare, fără a putea fi mai mică decât prețul de referință calculat potrivit anexei nr. 2 la Legea nr. 121/2007. Plata anuală pentru arendă, locațiune, suprafață sau servitute va reprezenta cel puțin 2% din prețul de referință. Anexa se completează cu reguli pentru terenurile agricole și pentru determinarea prețului de referință în cazul transmiterii în folosință.

10. Condiții suplimentare în procesul de deetatzare. Categoriile persoanelor care nu pot participa la privatizare sunt corelate cu Legea nr. 174/2021 privind mecanismul de examinare a investițiilor de importanță pentru securitatea statului și cu situațiile în care integritatea și capacitatea de administrare sănătoasă și prudentă sunt afectate de condamnări definitive. De asemenea, posibilitatea vânzării valorilor mobiliare este corelată cu sistemele multilaterale de tranzacționare.

11. Consolidarea guvernantei întreprinderilor de stat și municipale. Legea nr. 246/2017 este corelată cu standardele comune din Legea nr. 121/2007. Comisia de cenzori este calificată drept organ de control, iar în întreprinderile de interes public consiliul de administrație va institui, din rândul membrilor săi, comitetul de audit, care va funcționa potrivit Legii nr. 271/2017 (proiectul de modificare a legii cu nr. unic 802/MF/2026). Totodată, se precizează posibilitatea reinvestirii profitului în realizarea planului de dezvoltare al întreprinderii.

Consiliului de administrație i se atribuie selectarea prin concurs, numirea și revocarea administratorului, încheierea contractului de management, stabilirea și evaluarea indicatorilor de performanță, premiarea sau sancționarea administratorului, monitorizarea conflictelor de interese, supravegherea transparenței, aprobarea operațiunilor patrimoniale și a achizițiilor peste pragul de 400 000 de lei, aprobarea gajării bunurilor, coordonarea sponsorizărilor și, în cazul întreprinderilor de stat, aprobarea metodologiei și tarifelor pentru serviciile prestate, cu excepția tarifelor stabilite prin acte normative.

Administratorul va gestiona activitatea curentă, va elabora rapoarte trimestriale și anuale, va solicita aprobările necesare și va putea delega expres anumite atribuții operaționale, în limitele prevăzute de lege. Achizițiile de până la 400 000 de lei pe an vor putea fi efectuate fără acordul prealabil al fondatorului sau al consiliului, fiind interzisă divizarea achiziției. Delegarea încheierii contractelor va fi permisă în limita valorii de 200 000 de lei.

Contractul de management este calificat drept contract special de administrare, semnat în numele întreprinderii de președintele consiliului. Dispozițiile Codului civil privind reprezentarea și mandatul se vor aplica elementelor de reprezentare numai în măsura compatibilității cu natura funcției, legea, statutul și contractul de management. Competența de stabilire a remunerației conducătorului este transferată de la fondator către consiliul de administrație, pentru a corela selectarea, evaluarea și remunerarea în cadrul aceluiasi mecanism de responsabilizare.

Interimatul funcției de administrator va fi limitat la 12 luni. Dacă un concurs nu poate fi finalizat din lipsa candidaților eligibili sau a unui câștigător, interimatul va putea fi prelungit până la finalizarea unui nou concurs, dar nu mai mult de șase luni.

12. Auditul și implementarea recomandărilor. Auditul obligatoriu al situațiilor financiare anuale va fi aplicabil întreprinderilor de stat și municipale încadrate în categoriile entităților mijlocii, mari și de interes public, potrivit cadrului normativ privind contabilitatea și raportarea financiară. Consiliul va examina raportul entității de audit și scrisoarea adresată persoanelor responsabile de guvernanta corporativă și conducerii și va aproba, în cel mult 60 de zile, un plan de implementare a recomandărilor. Administratorul va raporta anual asupra realizării planului, iar raportul entității de audit și raportul privind implementarea recomandărilor vor fi publicate.

13. Dispozițiile finale și tranzitorii. Legea va intra în vigoare la data publicării, dată la care se vor abroga art. 7 alin. (2)-(4) din Legea nr. 146/1994. Guvernul va avea șase luni pentru aducerea actelor sale normative în concordanță și aprobarea actelor necesare. Contractele individuale de muncă ale administratorilor întreprinderilor de stat încheiate anterior vor produce efecte până la expirare, cu posibilitatea unei soluții temporare de cel mult 12 luni pentru asigurarea continuității. Componenta consiliilor va fi ajustată la prima constituire a unei noi componente, dar nu mai târziu de 12 luni. Pentru locurile în care cota membrilor independenți este obligatorie, procedura de selectare se va repeta la fiecare 30 de zile până la ocuparea acestora, fără desemnarea temporară a unor persoane care nu întrunesc condițiile de independență.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

În procesul de elaborare au fost analizate următoarele opțiuni:

1. Menținerea situației existente. Această opțiune a fost respinsă deoarece nu soluționează fragmentarea cadrului normativ, suprapunerile de competențe, insuficiența mecanismelor de selectare și evaluare și deficiențele de transparență și monitorizare constatate în practică și de Curtea de Conturi.

2. Modificarea separată și punctuală numai a legilor speciale. Soluția ar permite corectarea unor probleme izolate, dar ar păstra standarde diferite pentru întreprinderile de stat, întreprinderile municipale, societățile pe acțiuni și societățile cu răspundere limitată. Repetarea acelorași cerințe în mai multe legi ar crea riscul unor neconcordanțe ulterioare.

3. Reglementarea exclusivă prin acte ale Guvernului. Opțiunea nu a fost reținută deoarece principiile funcției de proprietar, obligațiile organelor de conducere, condițiile de independență, limitele competențelor, cerințele de transparență și restricțiile asupra drepturilor corporative trebuie stabilite prin lege. Actele Guvernului vor detalia numai procedurile și criteriile de aplicare.

4. Adoptarea unei legi distincte privind guvernanta entităților cu capital public. O lege separată ar conduce la suprapuneri cu Legea nr. 121/2007, care reglementează exercitarea drepturilor statului și ale unităților administrativ-teritoriale asupra proprietății publice, precum și cu legislația societară și Legea nr. 246/2017. Integrarea standardelor minime în Legea nr. 121/2007 permite păstrarea regulilor speciale în actele aplicabile fiecărei forme juridice.

Opțiunea selectată constă în instituirea, în Legea nr. 121/2007, a unui nucleu comun de standarde minime de guvernanta corporativă, cu corelarea punctuală a Legii nr. 1134/1997, Legii nr. 135/2007 și Legii nr. 246/2017 și cu păstrarea reglementărilor speciale care nu reduc standardele comune. Această soluție este proporțională, asigură coerență și permite detalierea procedurilor prin acte ale Guvernului.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Proiectul va avea un impact direct asupra autorităților care exercită funcția de fondator, acționar sau asociat, asupra Agenției Proprietății Publice, autorităților administrației publice locale, întreprinderilor de stat și municipale și societăților comerciale cu capital public.

Efectele pozitive preconizate sunt:

- delimitarea clară a funcției de proprietar de activitatea operațională și reducerea suprapunerilor dintre fondator, consiliu și administrator;
- profesionalizarea consiliilor prin selectare competitivă, utilizarea matricelor de competențe și includerea membrilor independenți;
- îmbunătățirea disciplinei de performanță prin indicatori stabiliți în prealabil, evaluare anuală și corelarea remunerației variabile cu rezultatele;
- creșterea transparenței și a răspunderii prin rapoarte anuale standardizate, publicarea remunerațiilor, riscurilor, tranzacțiilor cu părți afiliate și rezultatelor auditului;
- protejarea patrimoniului public prin delimitarea competențelor și a pragurilor pentru vânzare, locațiune, casare, gajare și achiziții;
- urmărirea sistematică a recomandărilor entității de audit și creșterea calității raportării financiare;
- clarificarea mecanismului de transmitere a bunurilor în posesie și folosință între autorități publice și a obligațiilor de evidență, conservare și restituire.

Implementarea va presupune activități administrative suplimentare în etapa de tranziție: inventarierea participațiilor, ajustarea statutelor și regulamentelor, reorganizarea componenței consiliilor, organizarea concursurilor, elaborarea indicatorilor și politicilor de remunerare, instituirea proceselor de evaluare și

completarea raportării publice. Aceste activități vor fi realizate de autoritățile și entitățile existente, fără crearea unor organe publice noi.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Proiectul nu prevede crearea unor autorități sau instituții publice noi și nu instituie, prin el însuși, alocatii bugetare distincte. Elaborarea actelor normative subordonate, monitorizarea și activitățile administrative ale autorităților centrale urmează a fi realizate în limita efectivului și a alocațiilor aprobate.

Implementarea poate genera costuri operaționale la nivelul fondatorilor și al entităților vizate pentru organizarea procedurilor de selectare, remunerarea membrilor independenți, evaluarea performanței, publicarea informațiilor, efectuarea evaluărilor bunurilor și terenurilor și, pentru entitățile mijlocii, mari și de interes public, auditul situațiilor financiare. Aceste costuri depind de numărul entităților, componența actuală a organelor, procedurile deja existente și volumul operațiunilor și nu pot fi cuantificate uniform la etapa elaborării proiectului.

Cheltuielile entităților cu autonomie financiară vor fi suportate din mijloacele proprii, în limitele bugetelor aprobate. În cazul întreprinderilor municipale și al societăților cu capital al unităților administrativ-teritoriale, eventualele implicații asupra bugetelor locale vor depinde de situația financiară și de deciziile fondatorului, cu respectarea autonomiei financiare locale.

Pe termen mediu, profesionalizarea conducerii, corelarea remunerației cu performanța, reducerea deciziilor patrimoniale nefundamentate, aplicarea recomandărilor de audit și stabilirea plății pentru folosirea terenurilor în raport cu evaluarea și prețul de referință pot conduce la reducerea pierderilor, creșterea veniturilor și utilizarea mai eficientă a patrimoniului public. Cuantificarea acestor beneficii va fi posibilă după stabilirea situației de referință și aplicarea indicatorilor de monitorizare.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Proiectul nu introduce obligații generale pentru toate întreprinderile private. Impactul direct se limitează, în principal, la societățile comerciale în care statul sau unitățile administrativ-teritoriale dețin participații, inclusiv la societățile cu structură mixtă a capitalului.

Pentru acționarii și asociații privați, standardele privind tratamentul echitabil, autonomia consiliului, transparența, prevenirea conflictelor de interese, auditul și tranzacțiile cu părți afiliate pot îmbunătăți protecția drepturilor corporative, previzibilitatea deciziilor și încrederea în societățile cu capital mixt. Aplicarea principiului proporționalității urmărește evitarea unor sarcini nejustificate în societățile în care participația publică este redusă.

Proiectul poate genera o cerere suplimentară pentru servicii profesionale de audit, evaluare, recrutare și guvernanta corporativă. Concomitent, cerințele de raportare și de constituire a organelor pot implica costuri de conformare pentru societățile cu

capital public, care vor fi proporționale cu dimensiunea, complexitatea și statutul entității.

4.4. Impactul social

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Impactul social

Proiectul are un impact social indirect pozitiv, prin crearea premiselor pentru administrarea mai eficientă și sustenabilă a entităților care furnizează bunuri și servicii de interes public, menținerea capacității acestora de a asigura locuri de muncă și creșterea responsabilității conducerii. Proiectul nu reduce drepturile salariale sau garanțiile deja dobândite. Contractele individuale de muncă ale administratorilor întreprinderilor de stat, încheiate anterior intrării în vigoare, își vor produce efectele până la expirarea termenului stabilit.

Impactul asupra datelor cu caracter personal

Aplicarea proiectului presupune prelucrarea unor date privind candidații și membrii organelor de conducere și control, mandatele deținute, interesele relevante, îndeplinirea condițiilor de independență, evaluarea performanței și remunerațiile acordate. Prelucrarea este justificată de obligațiile legale de transparență, integritate și administrare a patrimoniului public și urmează a fi limitată la datele necesare scopului.

Publicarea informațiilor se va realiza cu respectarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal și accesul la informațiile de interes public. Datele protejate vor fi omise numai în măsura strict necesară, iar actele Guvernului vor detalia documentele justificative, accesul, păstrarea și verificarea datelor.

Impactul asupra echității și egalității de gen

Proiectul nu instituie tratamente diferențiate în funcție de sex sau gen. Criteriile de merit, competență, integritate și experiență sunt neutre și nediscriminatorii și pot contribui la asigurarea unui acces egal la procedurile de selectare. Nu au fost identificate efecte negative distincte asupra femeilor sau bărbaților.

4.5. Impactul asupra mediului

Proiectul nu reglementează direct activități cu impact asupra factorilor de mediu și nu generează efecte de mediu cuantificabile. În mod indirect, consolidarea administrării riscurilor, a responsabilității consiliilor și a planificării pe termen lung poate favoriza respectarea obligațiilor de mediu și integrarea obiectivelor de sustenabilitate în activitatea entităților cu capital public.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Proiectul are un impact pozitiv asupra integrității instituționale și prevenirii corupției prin introducerea criteriilor de independență, declararea și gestionarea conflictelor de interese, limitarea cumulului de mandate, selectarea transparentă, publicarea

remunerațiilor și tranzacțiilor cu părțile afiliate, precum și urmărirea recomandărilor de audit.

Prin separarea funcției de proprietar de funcțiile de reglementare și prin limitarea intervențiilor în activitatea operațională curentă se creează premise pentru respectarea neutralității concurențiale și pentru asumarea deciziilor de către organele statutare ale entității.

Implementarea va necesita monitorizare prin indicatori precum: ponderea consiliilor aduse în conformitate cu cerințele privind componența și, pentru entitățile vizate, cota membrilor independenți; ponderea entităților care au stabilit și evaluat indicatorii de performanță; publicarea în termen a rapoartelor anuale și a rapoartelor de audit; gradul de implementare a recomandărilor entității de audit; numărul participațiilor inventariate și transmise potrivit dispozițiilor tranzitorii.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Proiectul nu are ca obiect transpunerea directă a unui act juridic al Uniunii Europene. În consecință, nu este necesară întocmirea tabelului de concordanță.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Deși nu transpune direct legislația Uniunii Europene, proiectul contribuie la realizarea Agendei de reforme aferente Planului de creștere al Republicii Moldova pentru perioada 2025-2027, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 260/2025, elaborată în contextul Regulamentului (UE) 2025/535 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 martie 2025 de instituire a Mecanismului de reformă și creștere pentru Republica Moldova. Soluțiile privind profesionalizarea funcției de proprietar, independența consiliilor, transparența și orientarea spre performanță sprijină îndeplinirea angajamentelor de reformă în domeniul guvernancei economice.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, pe pagina web oficială a Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării și pe portalul guvernamental particip.gov.md a fost publicat anunțul de inițiere a elaborării proiectului de lege (ID

Particip: 16168): https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/16168.

În cadrul elaborării au fost organizate ședințe de lucru cu participarea reprezentanților Agenției Proprietății Publice și ai Ministerului Finanțelor. Proiectul urmează a fi transmis spre avizare și consultare autorităților și organizațiilor interesate, inclusiv autorităților administrației publice centrale, autorităților administrației publice locale și reprezentanților entităților vizate. Propunerile și obiecțiile recepționate vor fi reflectate în sinteza obiecțiilor și propunerilor.

7. Concluziile expertizelor

În conformitate cu art. 36 și 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul a fost supus expertizei anticorupție, efectuate de Centrul Național Anticorupție, și expertizei juridice, efectuate de Ministerul Justiției. Concluziile expertizelor și modul de valorificare a recomandărilor au fost reflectate în Tabelul de sinteză după recepționarea acestora.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul modifică Legea nr. 1134/1997 privind societățile pe acțiuni, Legea salarizării nr. 847/2002, Legea nr. 135/2007 privind societățile cu răspundere limitată, Legea nr. 121/2007 privind administrarea și deținutizarea proprietății publice și Legea nr. 246/2017 cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală. Pentru punerea în aplicare va fi necesară revizuirea, în principal, a următoarelor acte normative ale Guvernului:

- Hotărârea Guvernului nr. 484/2019 pentru aprobarea unor acte normative privind punerea în aplicare a Legii nr. 246/2017, inclusiv regulamentele-model privind organele întreprinderii, concursul pentru funcția de administrator și modelul contractului de management;
- Hotărârea Guvernului nr. 209/2023 privind selectarea candidaților pentru funcția de membru al consiliilor întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital public și condițiile de remunerare;
- Hotărârea Guvernului nr. 743/2002 cu privire la salarizarea angajaților din unitățile cu autonomie financiară, în partea ce ține de corelarea remunerării conducătorilor cu contractul de management și indicatorii de performanță;
- Hotărârea Guvernului nr. 480/2008 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de determinare și comercializare a activelor neutilizate ale întreprinderilor;
- Hotărârea Guvernului nr. 483/2008 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de dare în locațiune a activelor neutilizate;
- Hotărârea Guvernului nr. 500/1998 pentru aprobarea Regulamentului privind casarea bunurilor uzate, raportate la mijloacele fixe;
- actele normative privind exercitarea funcției de proprietar de către Agenția Proprietății Publice, valorificarea terenurilor proprietate publică și ținerea evidenței participațiilor publice.

Guvernul urmează să aprobe sau să actualizeze: procedura de selectare a membrilor consiliilor și comisiilor de cenzori; condițiile detaliate de independență și documentele justificative; regulamentul privind stabilirea și evaluarea indicatorilor de performanță; cadrul general de remunerare; procedura de transmitere a bunurilor în posesie și folosință între autorități publice; regulamentul-model al concursului pentru funcția de administrator și modelul contractului de management.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Pentru implementarea legii vor fi întreprinse următoarele măsuri:

- Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Agenția Proprietății Publice și Ministerul Finanțelor vor elabora și promova, în termen de șase luni, modificările actelor Guvernului și actele normative noi necesare aplicării legii;

- Agenția Proprietății Publice, autoritățile administrației publice centrale și locale și entitățile vizate vor inventaria participațiile deținute și vor asigura transmiterea acestora, după caz, către Agenția Proprietății Publice sau autoritățile publice locale, în termenul de trei luni stabilit de lege;

- fondatorii, acționarii și asociații publici vor iniția procedurile de selectare și vor aduce componența consiliilor în conformitate cu cerințele privind numărul membrilor și, pentru entitățile nepasibile privatizării, proporția membrilor independenți, în termen de cel mult 12 luni;

- întreprinderile și societățile vor ajusta statutele, regulamentele organelor de conducere și control, politicile de remunerare, procedurile de gestionare a conflictelor de interese, sistemele de control intern și formatele de raportare;

- autoritățile care exercită funcția de proprietar vor stabili obiectivele proprietății publice și indicatorii consiliilor, iar consiliile vor aproba indicatorii organelor executive înainte de începerea perioadei de evaluare;

- consiliile entităților supuse auditului obligatoriu vor aproba planuri de implementare a recomandărilor entității de audit în termen de cel mult 60 de zile și vor monitoriza anual realizarea acestora;

- entitățile și fondatorii vor asigura publicarea rapoartelor anuale, a rapoartelor de audit și a informațiilor privind implementarea recomandărilor în termenele stabilite de lege;

- Agenția Proprietății Publice și autoritățile administrației publice locale vor monitoriza aplicarea standardelor și vor colecta datele necesare evaluării indicatorilor de implementare.

Implementarea va fi asigurată de autoritățile și entitățile existente, în limitele competențelor legale. După primul ciclu anual de raportare se recomandă evaluarea aplicării standardelor comune și, după caz, ajustarea actelor normative subordonate.

Secretar de stat

Oleg BIVOL